Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП Өлөнүөк оройуонунааҕы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннааҕы Советын органа.

№ 53 (108) | От ыйын 15 к. 1955 сыл. БЭЭТИНСЭ | Тахсара 2-нс сыла. Сыаната 10 харчы.

Советскай - югославскай кэпсэтиһиилэр түмүктэрин туһунан Советскай Правительственнай делегация дакылаатыгар Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитетын Пленумун УУРААБА

Советскай-югославскай кэпсэтиһиилэр түмүктэрин туһунан табаарыс **Хрущев Н. С.** дакылаатын истэн уонна дьүүллэһэн баран, Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитетын Пленума УУРАР:

Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын уонна Югославия Федеративнай Народнай Республикатын Правительственнай делегацияларын икки ардыларыгар кэпсэтиһиилэр түмүктэрин биһириргэ.

Тутууну үчүгэйдик уонна киэҥник ыытыахха

Биһиги дойдубутугар, социалистическай тыа хаһаайыстыбата модуннук сайдан иһэр кэмигэр, сүөһү иитиитин салгыы сайыннарыыга, кини бородууксуйатын үрдэтиигэ капитальнай тутуулар үһүлүччү суолтаны ылаллар.

Колхозтар производственнай уонна колхозтаахтар олорор дьиэлэрин тутууларын үчүгэй хаачыстыбалаахтык уонна киэҥник ыытыы—колхоһунай олох биир дьоһуннаах кыайыыта. Онон билигин колхозтарга тутуу үлэтин ыытыыга саҥа эппиэттээх соруктар тураллар.

Биһиги оройуоммут колхозтара бэйэлэрин кыахтарыгар уонна усулуобуйаларыгар сөп түбэһиннэрэн бу сылга саҥа тутуулары ыытарга былааннанан үлэлиллэр. Ол курдук колхозтарга тиэрдиллибит государственнай былаан быһыытынан кинилэр үс электродвигатель дьиэтин, отут сүөһү киирэр биир типовой хотонун, кырымахтаах хара саһыл ферматын уонна хараалы, колхозтаахтар олорор хас да саҥа дьиэлэрин тутуохтаахтар. Маныаха тутуу маһын бэлэмнээһин, аналлаах бригээдэлэри тэрийии үлэлэрэ солоҕон нэһилиэгинээҕи «Ээйик», Дьэлиндэ нэһилиэгинээҕи Сталин уонна «Коммунизм» колхозтарга балачча күүскэ туруорулунна.

Ити оройуоҥҥа бу тутуулар былааннарын олоххо киллэриигэ кыахтар толору баалларын туһунан кэпсиллэр. Үлэни сатаан ыытыыга бастатан тэрээһин боппуруоһугар улахан болҕомто уурулуохтаах. Ол иһин тутуу бригээдэлэригэр үчүгэй опыттаах плотниктары анаталаан үлэлэтии ситиһиллиэхтээх.

Ааспыт дьыл сорох колхозтарга мас бэлэмин кыайан ыыппаккалар, колхозтаахтар уопсай мунньахтарыгар тутууга ылыммыт былааннара кыайан туолбатахтара.

Сорох колхоз, нэһилиэк салайааччылара бөһүөлэктэри былааннаахтык, культурнайдык тупсаран оҥоруурга билигин да болҕомтолорун уура иликтэр. Маны сэргэ производственнай уонна колхозтаахтар олорор дьиэлэрин тутуу хаачыстыбата куһаҕан. Ити барытын түмүгэр дьиэлэр көрүҥнэрэ мөлтөх, тымныы уонна кыараҕас буолбута. Онон быйыл тутуу былаана тохтубатын, кини хаачыстыбата үчүгэй буоларын наадатыгар бары күүспүтүн уурарбыт наадалаах.

Саҥа тутуулары ыытарга бары техническай бырааабылалар тутуһуллуохтаахтар. Ону сэргэ бу тутуулар санитарнай көрдөбүлгэ бары өттүнэн эппиэттиир уонна баһаарынай өттүнэн эмиэ куттала суох буолуулара ситиһиллиэхтээх.

Бу оҥоһуллар тутуулларга миэстэтигэр наадалаах матырыйааллары билиҥнэттэн бэлэмнээххэ. Ол курдук кирпичччэни оҥоруу, штукатурка матырыйаалын о. д. а. бэлэмнээһин үлэлэрэ үчүгэй хаачыстыбалаахтык ыытыллыахтаах.

Бу үлэлэргэ барытыгар колхозтаахтар айар дьоҕурдарын киэҥник түмэ тардыахха. Тутуу бригээдэтин үлэһиттэригэр бэсиэдэни уонна дорҕоонноох аҕыыны ыытан, үлэһиттэр эбэһээтэлистибэлэрэ хайдах туолан иһиилэрэ бойобуой листокка эбэтэр эркин хаһыатыгар киэҥник сырдатыллыахтаах.

Колхозтарга уонна тэрилтэлэргэ былааҥҥа көрүллүбүт саҥа производственнай тутуулары болдьоҕор бүтэрии—партия Киин Комитетын тохсунньутааҕы Пленумун уураах ааҕын олоххо киллэрэр иһин охсуһууга улахан ситиһиинэн буолуоҕа.

Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитетын Пленумун туһунан ИНФОРМАЦИОННАЙ ИҺИТИННЭРИИ

Быйыл от ыйын 4—12 күннэригэр Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитетын Пленума буолла.

Пленум маннык боппуруостары көрдө:

Бастакытынан промышленнаһы салгыы өрө көтөҕүүгэ, производства техническай прогреһыгар уонна кинини тэрийиини тупсарыыга соруктар тустарынан табаарыс **Булганин Н. А.** дакылаата.

Иккиһинэн сааскы ыһыы түмүктэрин, ыһыыны көрүү-истии, үүнүү хомуурун ыытыы тустарынан уонна 1955 сылга тыа хаһаайыстыбатын бородуукталарын соҕутуопкалааһын былаанын толорууну хааччыйыы туһунан. Пленум бу боппуруоска ССРС тыатын хаһаайыстыбатын министрин бастакы солбуйааччыта табаарыс **Мацкевич В. В.**, ССРС совхозтарын министрэ табаарыс **Бенедиктов И. А.**, ССРС соҕутуопкатын министрэ табаарыс **Корниец Л. Р.**, РСФСР тыатын хаһаайыстыбатын министрэ табаарыс **Морозов П. И.**, РСФСР совхозтарын министрэ табаарыс **Юркин Т. А.** уонна соҕутуопка министерстватын РСФСР-га боломуочунайа табаарыс **Калашников В. Н.** дакылааттарын иһиттэ.

Үсүһүнэн Советскай-югославскай кэпсэтиһиилэр түмүктэрин туһунан табаарыс **Хрущев Н. С.** дакылаата.

Төрдүһүнэн Советскай Союз Коммунистическай партиятын **XX сьеһин** ыҥырар туһунан.

Пленум көрүллүбүт бары боппуруостарга туһааннаах уураахтары ылынна.

Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитетын Пленума Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитетын Президиумун членнэринэн эбии табаарыстар **Кириченко Алексей Илларионовиһы** уонна **Суслов Михаил Андреевиһы** талла.

Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитетын Пленума Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитетын секретардарынан эбии табаарыстар **Аристов Аверкий Борисовиһы, Беляев Николай Ильиһы** уонна **Шепилов Дмитрий Трофимовиһы** талла.

—oOo—

Ийэлэр Бүтүн аан дойдутааҕы конгресстарын сабыллыыта

От ыйын 11 күнэ буолар түүнүгэр Лозаннааҕы Ийэлэр Бүтүн аан дайдутааҕы маҥнайгы конгресстара үлэтин бүтэрдэ. Түмүк мунньахха түөрт улуу дойдулар правительстваларын баһылыктарын сүбэ мунньаҕар сурук ылылынна. Сурук текстин ааҕыы дохсун аплодисменнарынан көрсүһүлүннэ.

Ити кэнниттэн конгресс Холбоһуктаах Нацияла Тэрилтэлэригэр Ыҥырыыны эмиэ биир санаанан ылынна.

Тыл Эжени Коттоҥҥа бэриллэр, кини манифест текстин ааҕар. «Биһиги мөлүйүөпүнэн ааҕыллабыт, бэйэ-бэйэбитигэр иллибитин уунсуохпут!» диэн манифест тиһэх тылларын Эжени Коттон этэрин кытта бары делегаткалар тураллар. Уһун аплодисменнар овацияҕа кубулуйаллар. Делегаткалар манифеһы биир санаанан ылыналлар.

Эжени Коттон бэйэтин түмүк тылыгар Ийэлэр Бүтүн аан дойдутааҕы конгресстара улахан истиҥ быһыыга-майгыга барда диэн ыйда. Конгресс идеята, дьир кини, араас дойдулар араас религиялаах, расалаах, итэҕэллээх дьоннору түмнэ.

Эжени Коттон конгресс президиумун уонна бары делегациялар баһылыктарын уураахтарынан ийэлэр оҕо көмүскэлигэр бастайааннай комитеттара тэриллэр диэн иһитиннэрэр. Комитет председателинэн дьахталлар Бүтүн аан дойдутааҕы хамсаһыннарын биллиилээх деятельницата Андреа Андреен талылынна.

(ССТА).

Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатыгар

КОРНЕЧИХИННАР КЭРГЭННЭРЭ

Рязанскай уобалас Жиловскай оройуонунааҕы «Социализм ахылаата» колхоз фермаларыгар удьуор сүөсүһүттэр Корнечихиннар кэргэннэрэ үлэлиллэр.

Ыал аҕата колхоз бастууга Степан Фадеевич колхоз производстватыгар 20-чэ сыл үлэлээтэ.

Кини кыыһа Прасковья Степановна Корнечихина 1932 сылтан 1941 сылга диэри ыанньыксытынан үлэлээбитэ. 1939 сыллаахха ТХБСВ-гар кыттыбыта уонна Улахан кыһыл көмүс медалынан наҕараадаламмыта. 1940 сыллаахха кини хас биирдии ынахтан 7.542 килограмм үүтү ыан ылбыта.

Комсомол путевкатынан Прасковья Корнечихина тыа хаһаайыстыбатын техникумуттан үөрэнэ барбыта. Билигин кини овцаны уонна көтөрү иитэр фермаларга сэбиэдиссэйинэн үлэлиир.

Кини балтылара Мария, Анна уонна Екатерина ыанньыксыттарынан үлэлиллэр.

Мария Степановна 1954 сыллаахха Кыра кыһыл көмүс медалынан наҕараадаламмыта, кини — быйыл эмиэ выставка кыттыылааҕа.

Корнечихин улахан уола Иван Степанович колхозка куонньугунан, оттон кууччуйэ уола—Василий—ветеринарнай фельдшерынан үлэлиллэр.

Ити кэргэн үһүс көлүөнэтэ—Александр, Иван уонна Мария Алешкиннар эмиэ сүөһү иитэр фермаҕа үлэлиллэр.

Общественнай сүөһү иитиитин сайыннарыыга эҥкилэ суох уонна быйаҥнаах үлэлэрин, элбэх сыллар усталарыгар үрдүк көрдөрүүлэри ситиспиттэрин иһин Корнечихиннар кэргэннэрин членнэрэ ССРС Верховнай Советын Президиумун 1955 сыл бэс ыйын 11 күнүнээҕи Ыйааҕынан орденнарынан итиэннэ медалларынан наҕараадаланнылар.

Аҕыйах хонуктаах Корнечихиннар кэргэннэрин членнэрэ ТХБСВ-гар кэллилэр.

СНИМАККА: Корнечихиннар кэргэннэрэ Животноводство площадыгар.

(ССТА фотохрониката).

Вьетнам Демократическай Республикатын Правительственнай делегацията ССРС-ка кэлиитэ

Вьетнам Демократическай Республикатын Президент Хо Ши-Мин баһылыктаах Правительственнай делегацията ССРС-кэ кэллэ. Делегация Москваҕа айаннаан иһэн Иркутскайга уонна Новосибирскайга сырытта. Правительственнай делегация от ыйын 11 күнүгэр Свердловскайга кэллэ.

Күндү ыалдьыттары-Президент Хо ши-мини уонна делегация члеттэрин советскай дьоннор ханна баҕарар барытыгар истиҥник көрсөллөр.

(ССТА).

ВЕНГРИЯ ЧОҔУН ПРОМЫШЛЕННАҺЫН СИТИҺИИТЭ

БУДАПЕШТ, от ыйын 2 күнэ. (ССТА). Чох промышленнаһын министерствата биллэрэринэн, Венгрия шахталара маҥнайгы кыбартааллааҕы былааннарын аһара толорон бараннар, иккис кыбартаалга эмиэ ситиһиилээхтик үлэлээтилэр. Печскэй, Комлоскай, Татабаньскай, Ноградскай, Дорогскай, Средне-Задунайскай чох трестэрэ сыл аҥардааҕы былааннарын болдьоҕун иннинэ толордулар. Дойду чоҕун промышленнаһа сыл маҥнайгы аҥарынааҕы былаанын бэс ыйын 30 күнүгэр толордо. Барыллааһын даннайынан, чох промышленнаһа хаачыстыбатыгар бэриллибит сорудаҕы эмиэ аһара толордо.

ПАРТИЙНАЙ ОЛОХ

УУРААХ ТУОЛУУТУН ТӨРИЙИЭХХЭ

★

И. И КОРЯКИН, ССКП райкомун секретара.

★

Маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ үрдүкү турар партийнай оргаттар уонна бэйэ таһаарбыт уураахтарын туолуулларын утумнаахтык хааччыйар эбээһинэстээхтэр. Ханна партийнай тэрилтэ үөһээҥҥи турар партийнай оргаттар уонна бэйэ таһаарар уураахтарыгар болҕомтону уурар, кинилэр туолууларын тэрийиини систиэмэлээхтик хонтуруоллааһын баар сирдэригэр онно уураахтар кумааҕыга хаалларыллыбаттар, кинилэр туолуулара хааччыйыллар.

Биһиги ороруоммутугар колхозтардааҕы, тэрилтэлэрдээҕи маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр практическай үлэлэригэр баар биир сүрүн итэҕэһинэн — таһаарыллыбыт уураахтар туолуулара тэриллибэтэ итиэннэ хонтуруолламмата, ол түмүгэр ылыллыбыт уураахтар кумааҕыга хаалларыллыылара, колхоз, тэрилтэ үлэтигэр баар итэҕэстэр туоратыллыбаттара буолар.

Колхозтардааҕы, тэрилтэлэрдээҕи маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэргэ нэһилиэнньэ ортотугар агитационнай-маассабай үлэни күүһүрдэн, кини идейнай ис хоһоонун үрдэтэн, социалистическай куоталаһыыны киэҥник тэнитэн колхоз, тэрилтэ иннигэр туруоруллубут соруктары кыайыылаахтык быһаарыыга колхозтаахтар, сулууспалаахтар, рабочайдар актыбынастарын түмэ тардарга—диэн уураахтар биир эрэ төгүл ылыллыбыт буолбатахтар. Ол эрээри маннык уураахтар ылыллыбыттарын кэннэ партийнай тэрилтэлэр, тустаан кинилэр секретардарын өттүлэриттэн уураах туолуутугар ханнык да тэрээһин, хонтуруоллааһын үлэтэ ыытыллыбатын, эбэтэр ырааҕынан ситэтэ суох ыытылларын түмүгэр, ылыллыбыт уураахтар толоруллубакка иһэллэр.

Нэһилиэнньэ ортотугар агитационнай-маассабай үлэни күүһүрдүү туһунан уураахтар ылыллыбыттарын кэннэ, хас биирдии агитатор практическай үлэтигэр көмө, кини үлэтин быһаччы хонтуруоллааһын уонна кинилэргэ анаан семинардар партийнай тэрилтэлэр истэринэн тэриллэн ыытыллалларын үрдүнэн, нэһилиэнньэ ортотугар агитационнай-маассабай үлэ өссө да мөлтөхтүк ыытыллар. Колхоз, тэрилтэ иннигэр турар чопчу соруктары кытта ыкса сибээстэниллибэт, хампааннаа характердаахтык ыытыллыыта билигин да сүтэриллибэтэ. Салаа үлэлэргэ социалистическайдыы куоталаһыы киэҥник тэнитиллибэтэ, кини формальнай, характердааҕа билигин да суох оҥоһуллубата.

Маннык балаһыанньа райсовет иһиннээҕи (секр. таб. Алексеев), Райсвязь (секр. таб. Китаев), «Победа» колхозтааҕы (солб. секр. таб. Ушманов) уо.д.а. маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр үлэлэригэр толору баар.

Саҥа дьаһаллары олохха киллэрнигэ, үлэҕэ баар итэҕэстэри туоратыыга уо.д.а. боппуруостарга уураабы ылыныы, ол дьыаланы аан бастаан эрэ саҕалааһын буолар. Уураах ылыллыбытын кэннэ кинини толоруурга тэрээһин үлэ, кини туолуутун систиэмэлээхтик хонтуруоллааһын ыытыллыахтаах.

Ханнык баҕарар дьаһал, уураах дьоннорунан: колхозтаахтарынан, сулууспалаахтарынан, рабочайдарынан, быһаччы производствоҕа кыттааччыларынан толоруллар.

Ол иһин саҥа ылыллыбыт дьаһаллар, уураахтар толоруллуулларыгар миэстэтигэр, производствоҕа үлэлээччи дьоннорго систиэмэлээх көмө, баар итэҕэстэри тутатына туоратыыга быһаччы дьаһаллар ылыллыылара тэриллиэхтээх. Уураах туолуута систиэмэлээхтик хонтуруолланара, туһаннаах дьоннортон ыытыллара ирдэнэр.

Саҥа дьаһаллары, уураахтары толоруурга, наада буолар түбэлтэтигэр колхоз, тэрилтэ салайааччытын кытта сүбэлэһэн производства салаалары-гар кадрдары саҥалыы аттаран туруоруу ыытыллыахтаах.

Маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр мунньахтарыгар урут таһаарыллыбыт уураахтар туолуулларын, партийнай тэрилтэ секретара информациялыыр бэрээдэгин олохтуур наадалаах.

Ылыллыбыт уураахтары, дьаһаллары толоруурга тэрээһин үлэ, хонтуруоллааһын уураахтар туолуулларыгар быһаарар оруолу ыларын маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр өрүүтүн умнубаттара наада.

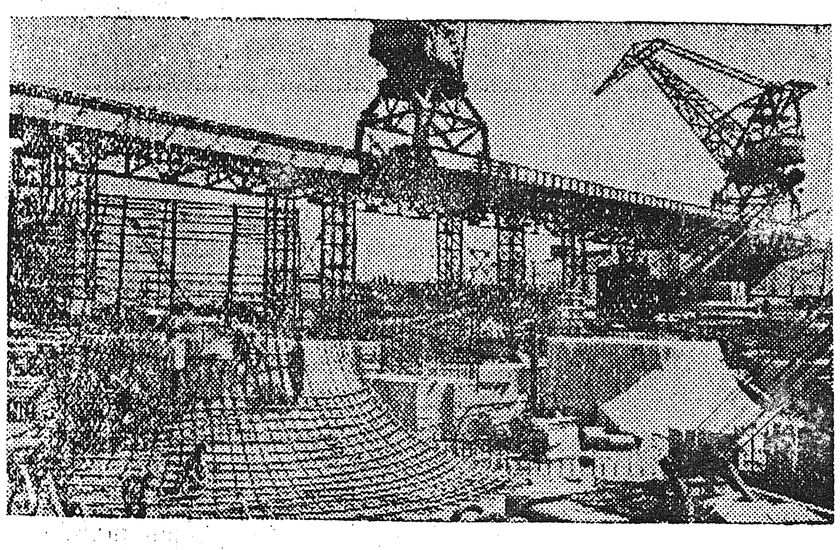

Иркутскай. Иркутскайдааҕы ГЭС тутуута хас ый ахсын улам күүһүрэн иһэр. Тутааччылар болҕомтолоро билигин станция дьиэтин тутан таһаарыыга уонна Ангара салаатын толору бүөлээһиҥҥэ туһаайылынна.

Строительнай — монтажтыыр үлэ былаана өрүүтүн аһара толоруллар.

СНИМАККА: Иккис агрегат оботторор турбатын үмүрүк тимир бетон тээбириннэрин туруоруу.

М. Минеев фотата.
ССТА фотохрониката.

СЭЛЛИГИНЭН СЫСТЫҺЫЫ УОННА КИНИТТЭН ХАРЫСТАНАР ДЬАҺАЛЛАР*

Е. Н. АНДРЕЕВ, РСФСР уонна Саха АССР үтүөлээх враһа, медицинскэй наука кандидата.

Сэллик үөнэ булулла, быһаарылла илигинэ, сэллиги врачтар хроническай сыстыганнаах ыарыы быһыытынан көрөллөр этэ. 1882 сыллаахха Роберт Кох сэллик үөнүн аан бастаан арыйбыта. Бу сэллик үөнүн бүтэһиктээхтик дакаастааһын түмүгүттэн кини сыстыганнааҕа быһаарыллыбыта.

Сэллик — сыстыганнаах ыарыы. Сыстыганнаах ыарыы диэн биһиги ааттыыбыт өскөтүн ыарыы киһиттэн эбэтэр ыарыы сүөһүттэн өлүөр дьоҥҥо тарҕанар буоллаҕына. Сыстыганнаах ыарылар көннөрү хараҕынан көрүллүбэт тыыннаах харамайдарынан төрүттэнэллэр.

Сэллик микроба—үөнэ микроскобунан (улаатыннарар аппараатынан) көрдөххө кырбаммыт кыл курдук көрүнүөх, ол иһин аан бастаан аспыт киһи аатынан «Кох палочката» диэн ааттаммыта.

Сэллик үөнэ, атын үөннэртэн уратыта диэн кини араас кислоталарга уонна температураҕа түргэнник өлө охсон биэрбэт оҥоһуулааҕа буолар.

Урукку биримэҕэ сэллик үөнүн кини тас бүрүөтэ халыҥ восканан бүрүллүбүтүнэн араһынай химическай веществолар дьайыылара өлөрбөттөр диэн быһаарар этиилэр.

Билиҥҥи биримэҕэ электроннай микроскоп көмөтүнэн (25—100 тыһыынча төгүл улаатыннаран) сэллик үөнэ 0,03 микров халыҥнаах мембраннай чараас бүрүөлээҕэ быһаарылынна. Бу тас бүрүөтүн хаҕын араһынай химическай веществолариҥэн-өтөн үчүгэйдик киирэллэр, өлөрөллөр.

Сэллик үөнүн үөскээһинин тохтотор эмтэр булуллан туралар. Холобур: Стрептомицин, параминэсалициловай кислота(ПАСК) уонна фтивазит диэннэр. Бу веществолар, пробиркаҕа (иһиккэ) хомуллубут сэллик үөннэрин үөскээһиннэрин, бэрт кыра да саастаатара кыаҕы биэрбэттэр.

Сэллик үөннэрэ тымныыттан толлубаттар, кинилэр хараҥа сыырастаах, киһи этин итиитэ температуралаах сирдэргэ үөскүүллэр.

Сэллик үөннэрэ куурбут сиргэ уонна быылга ый тухары өлөн биэрбэттэр.

Помойнай дьаамалар, сыыстаах-бөхтөөх сирдэр сэллик үөннэрин хас да ый устатыгар өлөрбөттөр, сытыйыыттан сэллик үөнэ өлөн биэрбэт дьоҕурдаах.

Сырдык күн уота Кох палочкатын аҕыйах мүнүүтэ иһигэр өлөрөр. Көннөрү ыһыллаҕас күн уота сэллик үөнүн улаатарын уонна үөскүүрүн тохтотор. Олус үрдүк температураҕа сэллик үөнэ (сили оргутууга) аҕыйах мүнүүтэнэн өлөр.

Сэллик үөнэ хас да суолга үлэлэһиллэр: киһи сэллигэ, сүөһү сэллигэ, көтөр сэллигэ.

Сүөһү сэллигэ киһиэхэ сыстыганнаах, холобур оҕолор сыстыахтарын сөп. Сэллигинэн ыалдьар ынах сиикэй үүтүттэн, сэллик ыарылаах ийэ эмийиин үүтүттэн, сорох биримэҕэ сэллигинэн ыалдьар көтөртөн киһи эмиэ сыстыан сөп.

Сэллик киһи этин араас органнарын барытын ыарытыннарар: киһи тыҥатын, күөмэйин, оһоҕоһун, бүөрүн, уҥуоҕун, сүһүөхтэрин, тириитин, хараҕын, мэйиитин уо.д.а.

Сэллигинэн ыалдьыбыт киһи араас органнарыгар сэллик үөннэрэ киһи этин хаанын алдьаталлар, дьааттаах вещественны (токсин) диэни таһааралар, манан киһи организматын дьааттыыллар. Онон сэллик ыарыы киһи ханнык эмэ органыгар кутталлаах буоларын аанан киһи быарын организматыгар улахан кутталлаах ыарыынан буолар.

Сэллик үөннэрэ маннык суолларынан: тыҥа сэллигэ сили кытта, уҥуох уонна сүһүөх сэлликтэрэ ириҥэни кытта, бүөр сэллигэ киһи убаҕаһын, оһоҕос сэллигэ киһи хойуутун кытта тарҕаналлар. Маны таһынан таска тарҕаныыга ириҥэлээх быччаххай сэллигин аһаҕас баастара улахан оруолу оонньууллар.

Практическай олохха сэллик үөнүн сыстыһыытыгар кылаабынай төрүтүнэн ыарыһах силэ буолар.

Сэллигинэн сыстыһыы түөрт суолтан: быылынан, киһи силин таммахтарынан, ыарыһаҕы кытта буккуһууттан уонна астан тарҕанар.

(*Быйыл биһиги ыаллыы оройуоммутугар сэллик институтун Якутскайдааҕы филиалын экспедицията кулун тутар ыйга сылдьан олохтоох нэһилиэнньэ доруобуйатын көрүүгэ кэккэ үлэлэри ыытта, элбэх сүбэлэри оҥордо. Бүгүн биһиги ити экспедиция кыттыылааҕа Е. Н. Андреев ыстатыйатын Анаабыр оройуонунааҕы „Ленинизм знамята“ хаһыаттан бэчээттээн тураммыт, бу сүбэ биһиги нэһилиэнньэбит сэлликтэн харыстанарыгар эмиэ улахан көмөлөөх буоларыгар саарбаҕалаабаппыт.

Салгыта аныгы нүөмэргэ бэчээттэниэ.

Редактор М. Л. БАИШЕВ.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк бөһүөлэгэ. Редакцияҕа киирэр сурук төттөрү бэриллибэт.

Сакааһын № 108. Өлөнүөк оройуоннааҕы типография. Тахсар ахсаана 400 экз. МЛ -00093.